

कृषि विज्ञान केंद्रामध्ये राबविण्यात आलेले प्रात्यक्षिक प्रकल्पांना भेटीकरीता प्रशिक्षणार्थींचे शिवार फेरीचे आयोजन

- केव्हीके गांधेलीच्यावतीने गांधेली या गावाच्या परिसरामध्ये डोंगराळ व माळराना वरील २८० एकर जमिनीमध्ये लेआऊट पाडून विविध प्रकारचे पायलट प्रकल्प राबविण्यात आलेले आहेत.
- येथे कृषी सलंग्र महाविद्यालये कार्यरत आहेत.
- हे सर्व प्रकल्प गावांच्या सर्वांगीण विकासाकरीता अत्यंत उपयुक्त.
- सबब येथील सरपंचाचे प्रशिक्षण त्यांच्या गावासाठी फलदायी ठरणारे आहे.

कृषि विज्ञान केंद्रामध्ये कृषि संलग्न प्रात्यक्षिक प्रकल्प खालील प्रमाणे आहेत.

१. पाणलोटक्षेत्र विकासाच्या धर्तीवर प्रक्षेत्र विकास	२१. कुक्कुट पालन
२. सुक्ष्म सिंचनाद्वारे पाणी व्यवस्थापन	२२. अंडी उबवण प्रकल्प
३. पाणी साठवण शेततळे	२३. मत्स्य पालन
४. प्रक्षेत्रावरील वाहून जाणारे पाणी साठवण्यासाठी साखळी शेततळे	२४. मुक्तसंचार गोठ्यात गोपालन
५. मात्रवृक्ष फळबाग	२५. मूरघास निर्मिती प्रकल्प
६. उच्च तंत्रज्ञानावर आधारित फळ व भाजीपाला रोपवाटिका	२६. रेशीम कीटक संगोपन प्रकल्प
७. अतिघन फळबाग लागवड	२७. रेशीम धागा निर्मिती प्रकल्प
८. भाजीपाला प्रात्यक्षिक	२८. डाळ मिल प्रकल्प
९. चारा पिके प्रात्यक्षिक	२९. सेंद्रिय खते उत्पादन प्रयोगशाळा
१०. फुलशेती प्रात्यक्षिक	३०. जैविक किड नियंत्रण प्रकल्प
११. कोरडूवाहू फळबाग प्रात्यक्षिके	३१. माती, पाणी व उती पाने तपासणी प्रयोगशाळा
१२. संरक्षित शेती प्रात्यक्षिक	३२. बियाणे उगवण क्षमता प्रयोगशाळा
१३. पिक संग्रहालय	३३. मोसंबी स्पेशल सुक्ष्म अन्नद्रव्य व निमार्क निर्मिती प्रकल्प
१४. परसबाग	३४. गांडूळ खत निर्मिती प्रकल्प
१५. खजूर व ड्रॅगनफ्रुट प्रात्यक्षिक	३५. अन्नपदार्थ प्रमाणीकरण प्रयोगशाळा
१६. द्राक्ष पिक प्रात्यक्षिक	३६. माहिती व तंत्रज्ञान कक्ष
१७. हरितगृहात पानमळा	३७. स्वयंचलित हवामान केंद्र
१८. अतिघन वन वृक्ष लावगड	३८. रानजाई कृषि पर्यटन केंद्र
१९. बांबू लावगड प्रात्यक्षिक	३९. रेडिओ रानवारा ८९.६ एफ.एम. (सामुदायिक रेडिओ केंद्र)
२०. शेळी पालन	४०. मधुमक्षिका पालन प्रात्यक्षिक प्रकल्प

एमजीएम कृषि विज्ञान केंद्र गांधेली येथे राबविण्यात येत असलेल्या विविध प्रकारचे प्रशिक्षण विषयांची माहिती

अ.क्र.	विषय	तपशील
१	सरपंच प्रशिक्षण	१. पायाभूत २. उजळणी
२	ग्रामपंचायत विकास आराखडा	सरपंच ग्रामसेवक ग्रा.पं.सदस्य, संसाधनगट, अधिकारी, पदाधिकारी, कर्मचारी, अधिकारी, पदाधिकारी
३	आदर्श गाव	सरपंच, ग्रामसेवक, सदस्य व ग्रामस्थ
४	ग्रामपंचायत करवसुली	सरपंच, ग्रामसेवक
५	महिला सक्षमिकरण-स्वयंसहाय्यता बचत गट व पंचायत सहयोग	महिलांकरीता व्यवसायआधारित प्रशिक्षण, बचत गटातील अध्यक्ष, सचिव, विस्तार अधिकारी व ग्रामसेवक.
६	प्रविण प्रशिक्षक यांचे विविध विषयांवर प्रशिक्षण (ToT)	सरपंच, आदर्श गाव, GPDP, SDG, DPDP, BPDP व इतर
७	जिल्हा परिषद व पंचायत समितीचे सदस्य यांचे प्रशिक्षण	जिल्हा परिषद व पंचायत समितीचे सदस्य
८	कार्यालयीन कार्य पद्धती (O & M)	कर्मचारी व अधिकारी
९	विविध अभियानाची प्रभावी अमलबजावणी करिता प्रशिक्षण	क्षेत्रीय अधिकारी कर्मचारी करिता
१०	विविध योजना	लाभार्थी, शेतकरी, ग्रामस्थक्षेत्रीय अधिकारी व कर्मचारी यांचेकरिता
११	कृषि विकास अंतर्गत शेतकरी यांचे प्रशिक्षण	शेतकरी वर्ग
१२	अभ्यास सहलीचे आयोजन	राज्य व राज्यबाहेरील प्रशिक्षणार्थी
१३	ग्रामीण भागातील युवकांसाठी कौशल्य विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम	१. डेअरी फार्म २. रेशमी व्यवसाय ३. कुक्कुट पालन ४. शेळी पालन ५. नर्सरी ६. मधुमक्षिका पालन ७. इतर व्यवसाय
१४	नानासाहेब देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प टप्पा - २	प्रकल्प अंतर्गत निवडलेल्या गावातील सरपंच व ग्राम कृषि स्वयंसेवक यांचे प्रशिक्षण

केव्हीके गांधेली येथे सरपंच प्रशिक्षण व इतर विविध प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात येते.

अवाहन

१. वरील प्रमाणे केव्हीके गांधेली या संस्थेमध्ये विविध प्रकारची प्रशिक्षणे आयोजित करण्यात येतात.
२. प्रशिक्षण विषयक सर्व सोयी- सुविधा अनुभवी प्रशिक्षक संच उपलब्ध आहे.
३. सबब वरील विषयांतर्गत आपल्या विभाग तथा कार्यालय तसेच ग्रामपंचायतीमार्फत प्रशिक्षण व अभ्यास सहल आयोजित करावयाच्या संदर्भाने कृपया आमच्याशी खालील नंबरवर व इमेलवर संपर्क साधावा.

फोन नं. ९४०४९९७७७२ | Email- mgmkvk@gmail.com

**राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत प्रशिक्षण संस्था
एमजीएम कृषि विज्ञान केंद्र, गांधेली
छत्रपती संभाजीनगर**

- राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम
- नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प टप्पा-२ प्रशिक्षण कार्यक्रम
- कृषि सलग्न विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम
- रेशीम उद्योग प्रशिक्षण कार्यक्रम
- मधुमक्षिका पालन प्रशिक्षण कार्यक्रम
- सेमिनार, कार्यशाळा
- रानजाई कृषि पर्यटन व अभ्यास सहलीचे आयोजन
- इतर प्रशिक्षण कार्यक्रम

माहितीपत्रक

एमजीएम कृषि विज्ञान केंद्र, देवळाई - परदरी रोड,
साई टेकडी जवळ, गांधेली, छत्रपती संभाजीनगर

फोन नं. ९४०४९९७७७२

Email- mgmkvk@gmail.com

Website- https://aurangabad2.kvk8.in/

प्रस्तावना

- 'कृषि व ग्राम विकासातून राष्ट्र निर्मिती' हे उद्दिष्टे समोर ठेवून कृषि विज्ञान केंद्राची ऑगस्ट २०११ मध्ये स्थापना करण्यात आली.
- सदरील केंद्र महात्मा गांधी मिशन (एमजीएम) ट्रस्टच्या व्यवस्थापना खाली चालविण्यात येत असून हे केंद्र भारतीय कृषि अनुसंधान परिषद, नवी दिल्ली यांच्या कार्यक्षेत्रात येते.
- छत्रपती संभाजीनगर जिल्हातील १) गांगापूर २) वैजापूर ३) खुलताबाद ४) कन्नड हे तालुके कृषि विज्ञान केंद्राच्या कार्यक्षेत्रात समाविष्ट आहेत. संस्थेचे कार्यकारी मंडळ व प्रशिक्षण विभाग खालील प्रमाणे आहेत.

संस्थेचे कार्यकारी मंडळ

अ.नं	नांव	पद
१.	श्री. कमलकिशोर नानासाहेब कदम	अध्यक्ष
२.	डॉ. पांडुरंग माधवराव जाधव	उपाध्यक्ष
३.	श्री. अंकुशराव नानासाहेब कदम	सचिव
४.	डॉ. सुधीरचंद्र नानासाहेब कदम	विश्वस्त
५.	डॉ. उज्वल नानासाहेब कदम	विश्वस्त
६.	डॉ. नितीन नानासाहेब कदम	विश्वस्त
७.	डॉ. अमरदीप कमलकिशोर कदम	विश्वस्त

केव्हीके गांधेली - व्यवस्थापकीय मंडळ व प्रशिक्षण विभाग

अ.नं	नांव	पद	संपर्क
१.	डॉ. प्रविण सूर्यवंशी	मुख्यकार्यकारी अधिकारी एमजीएम हिल्स, गांधेली	९७६४९९९४४९
२.	डॉ. के.ए. धापके	संचालक एमजीएम हिल्स, गांधेली	९९२२४१०१७७
३.	श्री के.ए. सुकासे	वरिष्ठ शास्त्रज्ञ व प्रमुख एमजीएम केव्हीके, गांधेली	७९७२९१४०१५
४.	श्री बी.एम.वराळे	प्रशिक्षण प्रमुख (से.नि. अति. मु.का.अ)	९१५८१०२५२५
५.	श्री आनंद कदम	समन्वयक केव्हीके, गांधेली	९४२१५३०९८३
६.	श्री योगेश खकाळे	सत्र सहायक यशदा	८९५६८९३२११
७.	श्री दीप पाटील	भोजन कक्ष विभाग प्रमुख	९५६१०८३८३८

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत यशदा पुणे यांच्या वतीने जुलै २०२३ मध्ये एमजीएम कृषि विज्ञान केंद्र, गांधेली या प्रशिक्षण संस्थेची निवड करण्यात आली.

केव्हीके संस्थेवर सोपविण्यात आलेली प्रशिक्षण विषयक जबाबदारी संस्थेने "प्रशिक्षणातून प्राविण्यम्" हे यशदाचे ब्रीद वाक्य लक्षात घेऊन यशस्वीरीत्या पार पाडलेली आहे. त्यांचा तपशील खालील प्रमाणे आहे.

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान २०२३-२४ व २०२४-२५ या वर्षात राबविलेल्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाची माहिती (गोष्टवारा)

अ.नं.	वर्ष	सरपंच प्रशिक्षण व इतर प्रशिक्षण	उद्दिष्ट	प्रशिक्षण कालावधी	एकूण निवासी सत्र संख्या	साध्य	टक्केवारी
१	२०२३-२४	८ प्रकारची प्रशिक्षण	१९४०	२ ते ४ दिवस	३४	१४००	७२%
२	२०२४-२५	६ प्रकारची प्रशिक्षणे	१२००		२४	७९९	६७%
	एकूण	१४ प्रकारची प्रशिक्षणे	३१४०		५८	२१९९	७०%

कृषि विज्ञान केंद्र गांधेली संस्थेकडील प्रशिक्षण सोयी सुविधा बाबतची माहिती:-

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत राबविण्यात आलेल्या विविध प्रशिक्षण कार्यक्रमाच्या माध्यमातून प्रशिक्षण विषयक गरजा लक्षात घेऊन संस्थेच्या वतीने प्रशिक्षण 'आनंदी, हसत खेळत चांगल्या वातावरणात' कसे होईल याचा सखोल अभ्यास करून अद्यावत सोयी सुविधा निर्मिती करण्याचा पुरेपूर प्रयत्न केलेला आहे. त्यामुळे येथील प्रशिक्षणे अतिशय दर्जेदार व यशस्वीरीत्या पूर्ण झालेली आहेत. छत्रपती संभाजीनगर हे या विभागाचे प्रमुख ऐतिहासिक शहर आहे. या शहरातील सिडको बसस्टॅंड पासून फक्त १५ किमी. अंतरावर, सोलापूर धुळे महामार्ग ओलांडून नव्याने प्रसिद्धीस आलेल्या साई टेकडीपासून ३ किमी. अंतरावर निसर्गरम्य वातावरणामध्ये केव्हीके गांधेली प्रशिक्षण केंद्र कार्यरत आहे. येथे राज्य, विभाग व जिल्हा स्तरावरील कार्यशाळा, प्रशिक्षण सत्र व विविध शिबिरांचे आयोजन, पदाधिकारी, अधिकारी व कर्मचारी यांचेकरीता उत्तम प्रकारचे करण्यात येते.

थोडक्यात तपशील:-

१. प्रशिक्षण हॉल

- २०० प्रशिक्षणार्थी बसतील असा अद्यावत फर्निचरसह वातानुकुलीत प्रशिक्षण हॉल.
- प्रोजेक्टर-संगणक सुविधा व अद्यावत साउंड सिस्टीम.
- या हॉल व्यतिरिक्त ५० प्रशिक्षणार्थी बसतील असे २ स्वतंत्र प्रशिक्षण वर्ग उपलब्ध.

२. अनुभवी व्याख्याते :

- कृषि, ग्राम विकास व इतर सर्व विषयावर मार्गदर्शन करण्याकरीता अनुभव संपन्न व्याख्याते यांचा संच उपलब्ध.

३. ग्रंथालय :

- केव्हीके गांधेली येथे आलेल्या प्रशिक्षणार्थीकरीता ग्रंथालयाची सुविधा उपलब्ध.

४. भोजन गृह :

- प्रशिक्षणार्थी करिता चहा, नास्ता, दोन वेळेचे जेवण यांची उत्तम व्यवस्था.

५. पुरुष वसतिगृह :

- एकाचवेळी १०० प्रशिक्षणार्थीची निवासी सोय.
- प्रशिक्षणार्थीच्या गरजा लक्षात घेऊन अद्यावत निवासी सुविधा.
- प्रत्येक रूमला बाथरूम टॉयलेटची स्वतंत्र सुविधा.

६. महिला वसतिगृह :

- महिला प्रशिक्षणार्थीकरीता स्वतंत्रपणे निवास व्यवस्था.

७. क्रीडांगण :

- प्रशिक्षणार्थीकरीता खेळाचे-अद्यावत क्रीडांगण तसेच योग व प्रणायाम याकरीता स्वतंत्र हॉलची सुविधा.